

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0506U000263

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-05-2006

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельничук Максим Дмитрович

2. Melnychuk Maksym Dmytrovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.06

Назва наукової спеціальності: Вірусологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Шифр наукової спеціальності: 03.00.20

Назва наукової спеціальності: Біотехнологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-05-2006

Спеціальність за освітою: 7.070402, 8.130104

Місце роботи здобувача: Національний аграрний університет України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: 03041, м. Київ, вул. Героїв оборони, 15

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет міністрів

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.233.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417087

Місцезнаходження: вул. академіка Заболотного, 154, м. Київ, Київська обл., 03143, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний аграрний університет України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: 03041, м. Київ, вул. Героїв оборони, 15

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет міністрів

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.25.15

Тема дисертації:

1. Молекулярно-біологічне вивчення геномних і реплікативних РНК фіто- та міковірусів як основа для створення рослинних біотехнологій
2. Molecular-biological investigation of the genomic and replicate RNA of phyto- and mycoviruses as basement for plant biotechnologies

Реферат:

1. Робота присвячена створенню і впровадженню в Україні системи вірусологічних біотехнологій для ідентифікації фітовірусів і міковірусів та оздоровлення рослин від інфекційних хвороб. Вдосконалено методику, оптимізовано процедури і розроблено молекулярно-біологічні тест-системи для виділення, очистки й ідентифікації дволанцюгових вірусних РНК з рослин та грибів. За результатами електронно-мікроскопічних досліджень, клонування фрагментів длРНК та аналізу філогенетичних дерев, побудованих за вирівнюванням амінокислотних послідовностей фрагментів гена РНК-залежної РНК-полімерази, ідентифіковано новий міковірус *Helicobasidium purpureum* Partitivirus. Вперше визначено видовий склад мікроміцетів в листках, коренеплодах та ризосфері цукрових буряків, отримано чисті культури грибів, уражених вірусами. За нуклеотидними послідовностями внутрішніх трансляційних спейсерів

рибосомальних генів визначено належність вірусифікованих культур мікроміцетів до родів *Peniophora*, *Thanatephorus*, *Schizophyllum*. З'ясовано причетність міковірусів до виникнення гнилей коренеплодів цукрових буряків, що викликаються мікроміцетами, і показано можливість оцінки шкодочинності мікопатогенів за наявністю в рослинах вірусних длРНК. Важливі науково-технічні розробки дисертаційної роботи, зокрема спосіб діагностики та ідентифікації РНК-вмісних фітовірусів, клонального мікророзмноження ароматичних сортів хмелю та новий сорт хмелю "Національний" захищені патентами на винаходи та свідоцтвом про авторство на сорт рослин. Впровадження розробок у виробництво та їх висока ефективність підтверджена 5 актами та 3 довідками.

2. This thesis dedicated creation and implementation of the virological & biotechnological system for phyto- and mycoviruses identification and in vitro plants sanitation from infections in Ukraine. It was improved methodology, optimised procedures and developed molecular biology test-systems for extraction, purification and identification double stranded RNA from plants and fungies. Based on electron microscopy analysis, cloning of the dsRNA fragments and phylogenetic analysis of the gene fragments encoding RNA - dependent RNA - polymerase was firstly described new mycovirus *Helicobasidium purpureum* Partitivirus from sugar beet (*Beta vulgaris* L.) plants. It was investigated micromycetes pool sampled from the sugar beet from the leaves, roots and rhizosphere in different regions of Ukraine. Also it was obtained pure fungi cultures infected by new mycovirus. According to the results of nucleotide sequences internal translated spacers of the ribosome genes it was established relationships virus infected micromycetes to *Peniophora*, *Thanatephorus*, *Schizophyllum* sp. It has been observed relationships of the mycoviruses to root rot induction on the sugar beet plants and also shown possibility mycoviruses pathogenic effect based on presence virus dsRNA in sugar beet plants. Important applied science aspects of the dissertation thesis based on method of diagnostic and identification RNA-phytoviruses, sanitation, in vitro cloning and multiply virus-free aroma varieties of hops (*Humulus lupulus* L.) for creation donor hop gardens. The new aroma hops variety named National was created for brewery needs with high crop capacity and natural tolerance to the viruses. Scientific results were extended and high efficiency have been proved by 5 official summaries and 3 letters.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Анатолій Леонідович
2. Boyko Anatoliy Leonidovych

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щербатенко Іван Степанович

2. Щербатенко Іван Степанович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стародуб Микола Федорович

2. Стародуб Микола Федорович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Радавський Юрій Леонідович

2. Радавський Юрій Леонідович

Кваліфікація: д.б.н., 02.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Підгорський Валентин Степанович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Підгорський Валентин Степанович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.